

Η

ΑΡΧΗ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ (Α.Ε.Π.Π.)

8^ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στην έδρα της την 13^η Μαρτίου 2019 με την εξής σύνθεση:
Χρήστος Σώκος Πρόεδρος, Ιωάννα Θεμελή – Εισηγήτρια και Ιωάννης Κίτσος,
Μέλη.

Για να εξετάσει την από 4-2-2019 Προδικαστική Προσφυγή με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης ΑΕΠΠ 143/4-2-2019 της εταιρείας με την επωνυμία «...ΑΝΩΝΥΜΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ», και τον διακριτικό τίτλο «...Α.Β.Ε.Ε.», με έδρα στην ..., ..., οδός ...αρ. ..., όπως εκπροσωπείται νόμιμα.

Κατά του ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ... (αναθέτουσα αρχή) που εδρεύει στην ..., ...αριθ. ...και εκπροσωπείται νόμιμα.

Με την Προδικαστική προσφυγή η προσφεύγουσα αιτείται ι) «να ακυρωθεί η υπ' αριθ. ....προκειμένου να ανακληθούν ή, άλλως, να τροποποιηθούν από την αναθέτουσα Αρχή, ...οι επίμαχοι όροι ...που επιτρέπουν την υποβολή οικονομικών προσφορών με τιμή ανά δικαιούχο χαμηλότερη από το ισχύον ημερήσιο σιτηρέσιο σίτισης των 1,80 ευρώ ».

Η συζήτηση άρχισε αφού άκουσε την Εισηγήτρια Ιωάννα Θεμελή
Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα
Σκέφτηκε κατά τον Νόμο

1. Επειδή για την άσκηση της κρινόμενης προσφυγής έχει καταβληθεί το νόμιμο παράβολο σύμφωνα με τα άρθρα 363 παρ. 1 του ν. 4412/2016 και 5 παρ. 1 του ΠΔ 39/2017, ύψους 2.466 ευρώ (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο αυτόματης δέσμευσης με κωδικό ..., με ένδειξη κατάστασης «ΔΕΣΜΕΥΜΕΝΟ», εκτύπωση από την επίσημη ιστοσελίδα της ΓΓΠΣ με τα

Αριθμός απόφασης: 353/2019

στοιχεία του παραβόλου και την ένδειξη «ΔΕΣΜΕΥΜΕΝΟ», και το από 1-2-2019 αποδεικτικό πληρωμής του στην ΕΤΕ).

2. Επειδή με την με αριθ. 621/01/2019 διακήρυξη της αναθέτουσας αρχής προκηρύχθηκε Δημόσιος Ηλεκτρονικός Ανοικτός Διαγωνισμός για την «προετοιμασία - παρασκευή και παροχή γευμάτων για τη σίτιση δικαιούχων στη **Σπουδαστική Εστία ...που εδρεύει στο .....στο .....**» διάρκειας 12 μηνών από 1-4-2019 έως 31-3-2020 (CPV ...), εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης 493.200 ευρώ χωρίς ΦΠΑ, με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας – τιμής (όρος 1.3 της διακήρυξης).

3. Επειδή η ως άνω διακήρυξη απεστάλη την 15-1-2019 για δημοσίευση στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπου δημοσιεύτηκε την 16-1-2019 και έλαβε τον αριθμό 2019/S 011-021693, και το πλήρες κείμενο αυτής καταχωρήθηκε στο Κεντρικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ) με Α.Δ.Α.Μ. .../16-1-2019, καθώς και στην διαδικτυακή πύλη του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ, όπου ο διαγωνισμός έλαβε συστημικό αριθμό ....

4. Επειδή, ο διαγωνισμός, ως εκ του αντικειμένου του και της προϋπολογισθείσας αξίας της σύμβασης εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Βιβλίου IV του ν. 4412/2016, σύμφωνα με το άρθ. 345 του ν. 4412/2016, και επομένως παραδεκτά έχει ασκηθεί η υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή ενώπιον της ΑΕΠΠ.

5. Επειδή κατά της διακήρυξης ασκήθηκε η υπό κρίση προσφυγή νόμιμα και εμπρόθεσμα την 4-2-2019, μέσω της «Επικοινωνίας» του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού, με τη χρήση του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος Ι του π.δ 39/2017, και κοινοποιήθηκε αυθημερόν στην ΑΕΠΠ από την προσφεύγουσα με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο εδ. (γ) της παρ. 1 του άρθρου 361, τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 362 του Ν. 4412/2016, την παρ. 1 εδ. γ) του άρθρου 4, και την παρ. 2 του άρθ. 8 του ΠΔ 39/2017.

6. Επειδή την 5-2-2019 η αναθέτουσα αρχή κοινοποίησε την υπό εξέταση προσφυγή με ανάρτηση στην κεντρική σελίδα και μέσω της «επικοινωνίας» του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού κατά τα

Αριθμός απόφασης: 353/2019

προβλεπόμενα στο άρθ. 365 παρ. 1 περ. (α) του ν. 4412/20169 και στο άρθ. 9 παρ. 1 περ. α) του ΠΔ 39/2017.

7. Επειδή την 13-2-2019 εισήχθη προς κρίση το αίτημα αναστολής το οποίο η προσφεύγουσα είχε ενσωματώσει στην εξεταζόμενη προσφυγή, και εξεδόθη η με αριθ. Α66/14-2-2019 απόφαση της ΑΕΠΠ, με την οποία έγινε δεκτό το αίτημα αναστολής του διαγωνισμού μέχρι την έκδοση απόφασης της ΑΕΠΠ επί της προσφυγής, η οποία κοινοποιήθηκε από την αναθέτουσα αρχή μέσω της *επικοινωνίας* και με ανάρτηση την 14-2-2019 στην κεντρική σελίδα του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού

8. Επειδή η αναθέτουσα αρχή κοινοποίησε την 14-2-2019 με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στην ΑΕΠΠ, τις απόψεις της επί της προσφυγής, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθ. 365 παρ. 1 περ. (β) του ν. 4412/2016 και 9 παρ. 2 περ. (β) του ΠΔ 39/2017.

9. Επειδή σε συνέχεια των ανωτέρω, η προσφυγή νόμιμα εισάγεται ενώπιον του 8^{ου} Κλιμακίου της ΑΕΠΠ σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 346, παρ. 1, 360, και 366 του ν. 4412/2016 και των άρθρων 3 παρ. 1, και 15 του ΠΔ 39/2017, κατόπιν της με αριθ. 173/2019 Πράξης του Προέδρου του 8^{ου} Κλιμακίου «*περί ορισμού ημερομηνίας εξέτασης προδικαστικής προσφυγής και εισηγητή-κλήση αναθέτουσας αρχής προ χορήγησης προσωρινών μέτρων*».

10. Επειδή, στον όρο 2.4.4 της διακήρυξης, με την τίτλο «**2.4.4 Περιεχόμενα Φακέλου «Οικονομική Προσφορά» / Τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών**» προβλέπεται ότι «...*Η προσφερόμενη τιμή του ημερήσιου σιτηρέσιου (συμπεριλαμβανομένων όλων των κρατήσεων) για κάθε δικαιούχο δωρεάν σίτισης πρέπει να προκύπτει με σαφήνεια από την οικονομική προσφορά. Επισημαίνεται ότι η προσφερόμενη τιμή δεν θα μπορεί να υπερβαίνει το € 1,80 άνευ Φ.Π.Α. ανά ημέρα σίτισης για κάθε δικαιούμενο δωρεάν σίτισης.*» Εξ άλλου, σύμφωνα με τον όρο 2.3 με τον τίτλο «**2.3 Κριτήρια Ανάθεσης**» προβλέπεται ότι : « **2.3.1 Κριτήριο ανάθεσης** Κριτήριο ανάθεσης της Σύμβασης είναι η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας – τιμής, η οποία εκτιμάται βάσει των κάτωθι κριτηρίων:

Α/Α

ΚΡΙΤΗΡΙΑ

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ

Αριθμός απόφασης: 353/2019

	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	ΒΑΡΥΤΗΤΑΣ
A.	ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ	60 %
	ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ	
A.1	Προτεινόμενες βελτιώσεις στο πρόγραμμα σίτισης	35 %
A.2	Δυνατότητα Ειδικών Παροχών	25 %
B.	ΤΕΧΝΙΚΗ &	40 %
	ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ	
B.1	Παροχή Τεχνικού Εξοπλισμού	25 %
B.2	Οργάνωση και λειτουργία Ομάδας Εργασίας	15 %
ΣΥΝΟΛΟ		100 %

..... **2.3.2 Βαθμολόγηση και κατάταξη προσφορών** Η βαθμολόγηση κάθε κριτηρίου αξιολόγησης κυμαίνεται από 100 βαθμούς στην περίπτωση που ικανοποιούνται ακριβώς όλοι οι όροι των τεχνικών προδιαγραφών, αυξάνεται δε μέχρι τους 120 βαθμούς όταν υπερκαλύπτονται οι απαιτήσεις του συγκεκριμένου κριτηρίου. Κάθε κριτήριο αξιολόγησης βαθμολογείται αυτόνομα με βάση τα στοιχεία της προσφοράς. Η σταθμισμένη βαθμολογία του κάθε κριτηρίου θα προκύπτει από το γινόμενο του επιμέρους συντελεστή βαρύτητας επί τη βαθμολογία του, η δε συνολική βαθμολογία της προσφοράς θα προκύπτει από το άθροισμα των σταθμισμένων βαθμολογιών όλων των κριτηρίων. Η Συνολική Βαθμολογία της Τεχνικής Προσφοράς (Σ.Β.Τ.Π.) υπολογίζεται με βάση τον παρακάτω τύπο :

$$\text{Σ.Β.Τ.Π.} = ((0,35 \times \text{ΒΑΘΜΟΣ A.1}) + (0,25 \times \text{ΒΑΘΜΟΣ A.2}) + (0,25 \times \text{ΒΑΘΜΟΣ B.1}) + (0,15 \times \text{ΒΑΘΜΟΣ B.2}))$$

Κριτήρια με βαθμολογία μικρότερη από 100 βαθμούς (ήτοι που δεν καλύπτουν/παρουσιάζουν αποκλίσεις από τις τεχνικές προδιαγραφές της παρούσας) επιφέρουν την απόρριψη της προσφοράς. Πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά είναι εκείνη που παρουσιάζει τον μικρότερο λόγο της προσφερόμενης τιμής προς την βαθμολογία της (ήτοι αυτή στην οποία το Λ είναι ο μικρότερος αριθμός), σύμφωνα με τον τύπο που ακολουθεί.

$\Lambda = 0,3 \times \text{ΤΙΜΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ ΜΗ Φ.Π.Α.} / 0,7 \times \text{Σ.Β.Τ.Π.}$ » Και περαιτέρω στο Παράρτημα III της διακήρυξης με τον τίτλο

Αριθμός απόφασης: 353/2019

«**Οικονομική Προσφορά**» παρατίθεται πίνακας οικονομικής προσφοράς ως εξής «

ΦΟΙΤΗΤΙΚΗ ΕΣΤΙΑ ΠΑΤΡΑΣ

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ : 1.972.800,00 € μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α.

Αριθμός Δικαιούχων (Α)	Τιμή πλέον Φ.Π.Α. Ημερήσιου Σιτηρεσίου ανά Δικαιούχο (έως 1,80) (Β)	Ημέρες Σίτισης (Γ)	Συνολική Τιμή πλέον Φ.Π.Α. $\Delta = (A \times B \times \Gamma)$	Φ.Π.Α. 24% (Ε)	Συνολική Τιμή με Φ.Π.Α. (Δ) + (Ε)
1000		274			

.....» Εξ άλλου, στον όρο «**5.1 Τρόπος πληρωμής**» της διακήρυξης προβλέπεται ότι «...Για τον καθορισμό της πληρωμής του αναδόχου, θα λαμβάνεται υπόψη ο αριθμός των ημερησίως δικαιούμενων δωρεάν σίτισης. Το άθροισμα για όλες τις ημέρες του μήνα θα πολλαπλασιάζεται με την τιμή ημερήσιου σιτηρεσίου, που θα προκύψει μετά την προσφορά του αναδόχου ...» Στο δε όρο «**5.2 Κήρυξη οικονομικού φορέα εκπτώτου - Κυρώσεις**» προβλέπεται ότι «**5.2.2.** Ο ανάδοχος σε περίπτωση πλημμελούς άσκησης των υποχρεώσεων του, υποχρεούται στην καταβολή ποινικής ρήτρας. Συγκεκριμένα : ....β. Αν διαπιστωθεί ότι ο ανάδοχος σιτίζει στο εστιατόριο της Εστίας άλλο άτομο που δεν είναι δικαιούχος υποχρεούται στην καταβολή ποινικής ρήτρας μέχρι τριακοσίων (€300,00) ευρώ για κάθε άτομο, επιβαλλομένης με απόφαση του Δ.Σ. του .....» Περαιτέρω, στο Παράρτημα Ι «**Τεχνική Προδιαγραφή**» ορίζεται ότι «**Περιγραφή Φυσικού Αντικειμένου** .....Ο αριθμός των δικαιούχων δωρεάν σίτισης είναι **1000** .... Η σίτιση των δικαιούμενων δωρεάν σίτισης θα γίνεται με την επίδειξη της ειδικής ταυτότητας με την οποία θα εφοδιάζονται από τις φοιτητικές λέσχες των αντίστοιχων Α.Ε.Ι. και παραδίδονται από τη Γραμματεία της Εστίας και αφού ελέγχονται θα καταχωρούνται σε ηλεκτρονικό υπολογιστή τον οποίο υποχρεούται να διαθέτει ο ανάδοχος και οι σχετικές εγγραφές θα παραδίδονται καθημερινώς στη Γραμματεία της Εστίας.....» Ακολούθως, στο «**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ – Ειδική Συγγραφή Υποχρεώσεων**» ορίζεται ότι «...13. Ο ανάδοχος υποχρεούται να παρέχει ημερήσια σίτιση και στους έχοντες φοιτητική ιδιότητα αλλά μη δικαιούχους δωρεάν σίτισης έναντι του ποσού των τριών ευρώ (€ 3,00) ευρώ πλέον ΦΠΑ, που θα καταβάλλεται από αυτούς. ..» Εν συνεχεία στο

«**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V – Σχέδιο Σύμβασης**» προβλέπεται ότι «...ο πρώτος των συμβαλλομένων αναθέτει στη δεύτερη τη σίτιση έως .... δικαιούμενων δωρεάν σίτισης για το χρονικό διάστημα από .....έως και ..... με το ποσό των €... άνευ Φ.Π.Α. 2. Η συνολική συμβατική αξία της σύμβασης ανέρχεται στο συνολικό ποσό των €... συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α. 24% και αναλύεται ως εξής: Για όλη την διάρκεια της σύμβασης, ως ανωτέρω, το ημερήσιο σιτηρέσιο σύμφωνα με την προσφορά της αναδόχου εταιρείας ανέρχεται σε €..... χωρίς Φ.Π.Α. $X \dots$ προβλεπόμενους από τη διακήρυξη του διαγωνισμού δικαιούμενους δωρεάν σίτισης ημερησίως το ανώτερο = € ..... $X \dots X \dots$ ημέρες σίτισης = €..... άνευ Φ.Π.Α. + €... Φ.Π.Α. 24% = €..... συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α. 24%.....4. Ως προς τους όρους εκτέλεσης της σύμβασης ισχύουν τα αναφερόμενα στα Παραρτήματα I και II των τεχνικών προδιαγραφών της υπ' αριθμό 621/41/2018 διακήρυξης του διαγωνισμού. 5. Η αμοιβή θα καταβάλλεται στην ανάδοχο με μηνιαίες πληρωμές, οι οποίες θα πραγματοποιούνται εντός του επομένου μήνα, ύστερα από βεβαίωση της αρμόδιας Επιτροπής Παραλαβής για την καλή εκτέλεση της σίτισης. Για τον καθορισμό της μηνιαίας πληρωμής της αναδόχου, θα λαμβάνεται υπόψη ο αριθμός των ημερησίως δικαιούμενων δωρεάν σίτισης. Το άθροισμα για όλες τις ημέρες του μήνα θα πολλαπλασιάζεται με την τιμή ημερήσιου σιτηρεσίου, κατά την προσφορά της αναδόχου. ...»

11. Επειδή ήδη και προ της άσκησης της υπό εξέταση προδικαστικής προσφυγής, την 26-1-2019, η προσφεύγουσα υπέβαλε μέσω της «επικοινωνίας» του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού το από 25-1-2019 αίτημα προς παροχή διευκρινήσεων από την αναθέτουσα αρχή, μεταξύ άλλων και σχετικά με τον ήδη προσβαλλόμενο όρο της διακήρυξης, ως εξής «...Λαμβάνοντας υπόψη το υψηλό επίπεδο των ποιοτικών προδιαγραφών και απαιτήσεων όπως απορρέουν από τη διακήρυξη (ενδεικτικά Παράρτημα I Τεχνική Προδιαγραφή Διακήρυξης, α' ύλες - γεύματα, σύνθεση ΜΕΝΟΥ, ποικιλία γευμάτων, ποσοτολόγιο τροφίμων και υπ' αριθμ. 5290/319/09.02.2018 (ΑΔΑ: 6Ξ9Ξ46ΨΖΣΠ-ΛΡ8) Απόφαση Δ.Σ. ... «Εγκύκλιος- Οδηγία Σίτισης για τις Φοιτητικές και Σπουδαστικές Εστίες – Ειδική συγγραφή υποχρεώσεων), ήδη η κατά το άρθρο 2.4.4. ανώτατη τιμή ανά ημέρα σίτισης για κάθε δικαιούμενο δωρεάν σίτισης υπολογίζεται ότι

δύναται οριακά να καλύψει το κόστος παροχής της υπηρεσίας. Δεδομένου, δε, ότι κατά τον οικείο άνω άρθρο της διακήρυξης δεν απαιτείται να υποβληθεί ανάλυση της προσφερόμενης τιμής, **παρακαλούμε να διευκρινίσετε το όριο κάτω του οποίου η προσφερόμενη τιμή θεωρείται μη αποδεκτή**, προκειμένου οι προσφορές να είναι συγκρίσιμες, να αποφευχθεί η πρόκληση πρακτικής *dumping* τιμών με συνέπεια την παραβίαση των κανόνων ανταγωνισμού και την υποβάθμιση των υπηρεσιών που έχετε προκηρύξει.» Από τα έγγραφα της διαδικασίας όπως είναι αναρτημένα στον οικείο ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού δεν εμφανίζεται παροχή διευκρινήσεων από την αναθέτουσα αρχή.

12. Επειδή, με τον πρώτο λόγο της υπό εξέταση προσφυγής, η προσφεύγουσα επικαλούμενη την αρχή της νομιμότητας της δράσης των διοικητικών οργάνων, το άρθ. 14 παρ. 6 α) και β) του ν. 2817/2000, άρθ. 29 ν. 1268/1982, άρθ. 49 ν. 1404/1983, τις διατάξεις του ΠΔ 987/1983, της ΚΥΑ Φ54/7452/Β3/9-5-2007, άρθ. 53 ν. 4009/2011, τα άρθ. 1, 2, της ΚΥΑ Φ5/68535/Β3 (ΦΕΚ Β' 1965/18.06.2012), ΚΥΑ Φ547452/Β3 (ΦΕΚ Β'836/30.05.2007), τα άρθ. 16 παρ. 4 εδ. α', 21 παρ. 3 Σ, την αρχή της νομιμότητας και του κανονιστικού περιεχομένου των κοινωνικών δικαιωμάτων της παιδείας και της υγείας, ισχυρίζεται ότι δεν είναι σύννομος ο όρος 2.2.4 της διακήρυξης και πρέπει να ακυρωθεί διότι « **B.1. Μη επιτρεπτός όρος για την παροχή ημερήσιας τιμής ανά σιτιζόμενο κατώτερης του κανονιστικώς οριζόμενου ποσού σιτηρεσίου... σύμφωνα με την ισχύουσα σήμερα ρύθμιση, η αξία του ημερήσιου σιτηρεσίου για τους δικαιούμενους δωρεάν σίτισης φοιτητές έχει οριστεί νομοθετικά στο ποσό των 1,80 ευρώ.** Όπως έχει κριθεί σχετικά, **οι προαναφερθείσες διατάξεις παρέχουν εξουσιοδότηση** στα αρμόδια όργανα των οικείων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων **να καθορίζουν μόνο τις προϋποθέσεις για τη δωρεάν σίτιση** των σπουδαστών του οικείου Ιδρύματος, συνεκτιμώντας ιδίως την οικονομική και οικογενειακή κατάσταση του σιτιζομένου (π.χ. το εισόδημα του φοιτητή ή της οικογένειάς του, τον αριθμό των μελών της οικογένειας) και την εντοπιότητά του, **και όχι το ύψος του ημερησίου σιτηρεσίου** κάθε δωρεάν σιτιζόμενου φοιτητή, **το οποίο καθορίζεται νομίμως με την προαναφερθείσα κοινή υπουργική απόφαση** (ΕΣ ΤμΝ/Ι Πράξη 91/2004,

Κλιμάκιο VII Πράξη 12/2005 κ.ά). Συνεπώς, σε περίπτωση κατά την οποία ανατίθεται από Πανεπιστήμιο, τη φοιτητική του λέσχη ή το ... (πρώην ....), όπως εν προκειμένω, σε ανάδοχο μέσω διαγωνιστικής διαδικασίας, η παροχή υπηρεσιών σίτισης των φοιτητών (προετοιμασία, παρασκευή και διανομή του φαγητού), η αξία του σιτηρεσίου για τους δικαιούμενους δωρεάν σίτισης Φοιτητές (ήτοι το ισχύον σήμερα ποσό των 1.80 ευρώ), πρέπει προφανώς να λαμβάνεται υπόψη από την αναθέτουσα Αρχή ως Βάση υπολογισμού του αντιτίμου που θα καταβληθεί στον ανάδοχο για τις προσφερόμενες από αυτόν υπηρεσίες σίτισης. Εξάλλου, όπως έχει κριθεί, η αναθέτουσα Αρχή διαθέτει μεν ευχέρεια επιλογής του συστήματος αναδείξεως του αναδόχου, εφόσον, όμως, μέσω του συστήματος αυτού διασφαλίζεται η παροχή στους δικαιούμενους δωρεάν σίτισης σπουδαστές σιτηρεσίου αξίας τουλάχιστον ίσης προς την κατά τα άνω κανονιστικώς καθοριζόμενη [πρβλ. ΣΤΕ 4100/2010 (σκ. 7), ΕΑΣΤΕ 680/208 (σκ. 8) κ.ά.]..... Εξάλλου, στις παρ. 2.3 (σελ. 18-19) διακήρυξης παρατίθεται, ενόψει του κριτηρίου ανάθεσης, πίνακας με τους συντελεστές βαρύτητας των επιμέρους αξιολογούμενων κριτηρίων, καθώς και μαθηματικός τύπος, σύμφωνα με τον οποίο, ως πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά είναι εκείνη που παρουσιάζει τον μικρότερο λόγο της προσφερόμενης τιμής προς τη συνολική (σταθμισμένη) βαθμολογία της τεχνικής προσφοράς. Συνεπώς, η οικονομική προσφορά λαμβάνεται υπόψη, ασκεί ουσιώδη επιρροή και συμμετέχει στην ανάδειξη της πλέον συμφέρουσας προσφοράς. Όπως προκύπτει από τους ανωτέρω όρους, θεσπίζεται μ' αυτούς κανονιστικώς δυνατότητα διαμόρφωσης του ημερήσιου σιτηρεσίου σε ποσό μικρότερο των 1,80 ευρώ ανά δικαιούμενο, καθώς παρέχεται η δυνατότητα υποβολής οικονομικής προσφοράς και, συνακόλουθα, η δυνατότητα κατακύρωσης σε τιμή που υπολείπεται του ανωτέρω ποσού, δηλαδή, εν τέλει, η δυνατότητα διαμόρφωσης του ποσού του σιτηρεσίου σε ποσό κατώτερο αυτού που έχει οριστεί με την ΚΥΑ υπ' αριθ. Φ54/7452/Β3/9-5-2007.....Υπό τα δεδομένα αυτά, όμως, η αναθέτουσα Αρχή έχει ενεργήσει αφενός χωρίς να διαθέτει καμία νομοθετική εξουσιοδότηση για τον καθορισμό του σιτηρεσίου, έστω και μέσω διαδικασίας ανάθεσης, σε ποσό κατώτερο των 1,80 ευρώ, καθώς από τις προαναφερθείσες διατάξεις ουδεμία σχετική δυνατότητα της παρέχεται, και

αφετέρου κατά παράβαση της Κ.Υ.Α. υπ' αριθ. Φ54/7452/Β3/9-5-2007, με την οποία έχει οριστεί κανονιστικώς το σιτηρέσιο στο πιο πάνω ποσό, χωρίς να παρέχεται δυνατότητα τροποποίησης του από άλλο όργανο της Διοίκησης, με τήρηση διαδικασίας διαφορετικής από αυτήν που ορίζουν οι εξουσιοδοτικές διατάξεις βάσει των οποίων εκδόθηκε η προαναφερθείσα υπουργική απόφαση. Συνεπώς, η πληττόμενη διακήρυξη αποβαίνει ακυρωτέα, προεχόντως για τον αναφερόμενο πιο πάνω λόγο, κατά το μέρος που παρέχει τη δυνατότητα υποβολής προσφοράς - και κατακύρωσης - για ποσό σιτηρεσίου μικρότερο των 1,80 ευρώ.» Εν συνεχεία με τον δεύτερο λόγο της προσφυγής, η προσφεύγουσα επικαλούμενη το άρθ. 86 παρ. 9 ν. 4412/2016, τους όρους 2.4.4, 5.1.2, το Παράρτημα Ι όρους δ, ε, στ, ζ, η, 6.1, το Παράρτημα ΙΙ παρ. 5, 6, 7, 8, 10, ΙΙ, 14, 15, 19 της διακήρυξης, ισχυρίζεται ότι **«2. Αδυναμία κατάρτισης οικονομικής προσφοράς με βάση τις τεχνικές απαιτήσεις της διακήρυξης, έναντι σιτηρεσίου χαμηλότερου από το ισχύον. α. Σύμφωνα με την κοινή πείρα, το ημερήσιο σιτηρέσιο των 1,80 ευρώ ανά φοιτητή, με το οποίο, σύμφωνα με τη διακήρυξη, πρέπει να καλυφθεί το κόστος τριών (3) γευμάτων ημερησίως (πρωινό, μεσημεριανό, βραδινό) αποτελεί ένα εξαιρετικά μικρό και απολύτως πεπερασμένο οικονομικό μέγεθος,** που καθορίζει το ανώτατο όριο της ημερήσιας δαπάνης στην οποία δύναται να προβεί ο ανάδοχος για την κάλυψη όλων των επιμέρους στοιχείων κόστους παροχής της υπηρεσίας (προμήθεια πρώτων υλών, ποιοτικοί έλεγχοι, αμοιβές προσωπικού, εργοδοτικές ασφαλιστικές εισφορές, κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας, ύδατος κ.λπ., συντήρηση εξοπλισμού, καθαρισμός μαγειρείου και εστιατορίου, διοικητική υποστήριξη, κ.λπ.). Ως εκ τούτου, είναι προφανές ότι, στο βαθμό που ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος στην τήρηση συγκεκριμένων προδιαγραφών, ως προς ό,τι αφορά ιδίως την ποιότητα και ποσότητα των πρώτων υλών και τη μέθοδο παρασκευής και διανομής του φαγητού, η ενδεχόμενη θέσπιση πρόσθετων απαιτήσεων της αναθέτουσας Αρχής, ακόμη και εάν αυτές θα μπορούσαν να θεωρηθούν συναφείς με το αντικείμενο της υπηρεσίας, **οδηγεί στην ενσωμάτωση πλειόνων παραγόντων κόστους στο προσφερόμενο ποσό** (δυνάμενο να είναι κατώτερο των 1,80 ευρώ ημερησίως ανά δικαιούχο), με λογικό επακόλουθο, παρά την προσπάθεια εξοικονόμησης και περιορισμού όλων των επιμέρους

δαπανών που συνθέτουν το κόστος εκτέλεσης της σύμβασης, **να καθίσταται ήδη εξαιρετικά δυσχερές η παροχή της υπηρεσίας σίτισης, κατά τρόπο ώστε το τίμημα να είναι ικανό ώστε να καλύπτονται με επάρκεια οι τεθείσες τεχνικές προδιαγραφές και να απομένει στον ανάδοχο ένα μικρό, έστω, περιθώριο κέρδους.** Εξάλλου, όπως είναι προφανές, η ενδεχόμενη μείωση του ημερήσιου σιτηρεσίου σε ποσό μικρότερο των 1,80 ευρώ, οδηγεί αναπόφευκτα σε περαιτέρω περιορισμό του κόστους παρασκευής και διάθεσης του φαγητού, με τις συνακόλουθες επιπτώσεις που ευλόγως προκαλούνται εκ του λόγου αυτού, όσον αφορά ιδίως τα ποιοτικά του χαρακτηριστικά..... Από τους αναφερόμενους πιο πάνω όρους, συνάγεται ότι ο υποψήφιος ανάδοχος, οφείλει να διαμορφώσει την προσφορά του εκτιμώντας τη σοβαρότητα του αντικειμένου της σύμβασης (παροχή υπηρεσιών σίτισης) και λαμβάνοντας υπόψη τα ακόλουθα στοιχεία: -- Τις τεχνικές προδιαγραφές του διαγωνισμού και την ειδική συγγραφή υποχρεώσεων (Παραρτήματα I και II της διακήρυξης), ειδικότερα δε την μεθοδολογία παρασκευής και διανομής του φαγητού, τον απαιτούμενο εξοπλισμό, τις ποιοτικές και ποσοτικές προδιαγραφές των υλικών που χρησιμοποιούνται για την παρασκευή του φαγητού, το ενδεικτικό πρόγραμμα σίτισης και τον προβλεπόμενο κατάλογο εδεσμάτων. --- Τον αριθμό του απαιτούμενου προσωπικού και τη συνακόλουθη δαπάνη καταβολής μισθοδοσίας μετά των αναλογουσών εργοδοτικών ασφαλιστικών εισφορών. Ειδικότερα, με βάση τον προβλεπόμενο αριθμό δικαιούχων (1.000 άτομα), η σύνθεση της ομάδας του έργου για την ακώλυτη και αποτελεσματική εκτέλεση της σύμβασης πρέπει να είναι κατ' ελάχιστο 12 άτομα, καθώς θα περιλαμβάνει Υπεύθυνο Έργου, Chef, Sous Chef, μάγειρες, λαντζέρηδες, ταμιά, προσωπικό καθαριότητας... Στο κόστος αυτό πρέπει να συνεκτιμηθεί ότι ήδη, τόσο **ο κατώτατος νόμιμος μισθός όσο και το ελάχιστο ημερομίσθιο έχουν αναπροσαρμοστεί από 1-2-2019** με την εντελώς πρόσφατη υπ' αριθ. οικ. 4241/127/30-1-2019 απόφαση της Υπουργού Εργασίας (ΦΕΚ Β' 173/30-1-2019) κατά ποσοστό 11% περίπου, σε 650,00 ευρώ και 29,04 ευρώ αντιστοίχως, με συνέπεια να προσαυξάνεται ακόμη περισσότερο το νόμιμο εργοδοτικό κόστος..... ---Το κόστος προμήθειας των πρώτων υλών --- Το βάρος των μερίδων (ποσοτολόγιο), το οποίο συγκριτικά με άλλες συμβάσεις

Αριθμός απόφασης: 353/2019

παροχής υπηρεσιών σίτισης, τις οποίες τυγχάνει να εκτελεί η Εταιρία μας (έναντι σιτηρεσίου 1,80 ευρώ), είναι σημαντικά αυξημένο... --- Η δαπάνη καθαρισμού και απολύμανσης των χώρων εστίασης, απόφραξης και καθαρισμού φρεατίων κ.λπ., το κόστος προμήθειας αναλωσίμων καθαριότητας, το κόστος εκπαίδευσης του προσωπικού, η διάθεση στολών εργασίας κ.λπ. --- Το διοικητικό κόστος υποστήριξης της σύμβασης όπως η δαπάνη τηλεφωνικής γραμμής και σύνδεσης στο διαδίκτυο, το κόστος συντήρησης και επισκευής μηχανημάτων, εξοπλισμού, επίπλων κ.λπ. --- Λοιπά στοιχεία κόστους, όπως οι νόμιμες κρατήσεις που αφαιρούνται από την αμοιβή του αναδόχου. --- Ένα απολύτως εύλογο (και πάντως μικρό) ποσοστό κέρδους, στο οποίο άλλωστε αποβλέπει ο διαγωνιζόμενος, διεκδικώντας την κατακύρωση. Στα ανωτέρω πρέπει επίσης να προστεθεί ότι, σύμφωνα με τον πίνακα των αξιολογούμενων κριτηρίων (σελ. 18) της διακήρυξης, βαθμολογούνται ιδιαίτερα οι προτεινόμενες βελτιώσεις στο πρόγραμμα σίτισης (35%) και η δυνατότητα ειδικών παροχών (25%). Πριμοδοτούνται δηλαδή βαθμολογικά οι προσφερόμενες πρόσθετες παροχές του αναδόχου (βελτιώσεις της σύνθεσης του εδεσματολογίου, ειδικά μενού κ.λπ.) οι οποίες, ευνοήτως, **επιβαρύνουν αναπόφευκτα το κόστος εκτέλεσης της σύμβασης.** Παρά ταύτα, **κατά τρόπο εντελώς αντιφατικό επιδιώκεται (και πάντως διευκολύνεται) την ίδια στιγμή, μέσω της διακήρυξης η υποβολή οικονομικών προσφορών κατώτερων των 1,80 ευρώ,** δηλαδή προσφορών με μειωμένο κόστος, σε σύγκριση με το ισχύον σιτηρέσιο, το οποίο όμως, για το λόγο ακριβώς αυτό, δεν παρέχει δυνατότητα βελτιώσεων, όπως επιδιώκεται παρά ταύτα, από την αναθέτουσα Αρχή, με συνέπεια **να αλλοιώνεται ο χαρακτήρας του διαγωνισμού** και να μετατρέπεται εκ των πραγμάτων σε μειοδοτικό. Συμπερασματικά, με βάση όσα προαναφέρθηκαν και λαμβανομένου υπόψη ότι η τιμή του σιτηρεσίου έχει παραμείνει αμετάβλητη ήδη επί δώδεκα ήδη έτη, σε συνδυασμό με το γεγονός ότι, όπως είναι κοινώς γνωστό, κατ' αυτό το χρονικό διάστημα έχει μεταβληθεί αυξητικά - και μάλιστα ουσιαστικά - το κόστος των ειδών διατροφής και των λοιπών συντελεστών κόστους, καθίσταται πρόδηλο ότι, ανεξαρτήτως της μη επιτρεπτής μείωσης του ποσού του σιτηρεσίου, κατά παράβαση των διατάξεων βάσει των οποίων ορίζεται κανονιστικώς, **δεν είναι εφικτή η διαμόρφωση οικονομικής**

προσφοράς σε ποσό κάτω των 1,80 ευρώ ημερήσιας δαπάνης ανά σιτιζόμενο, ιδίως μάλιστα υπόψη των τεχνικών προδιαγραφών και των λοιπών ειδικών όρων εκτέλεσης της σύμβασης. Άλλωστε, με βάση τις απαιτήσεις της διακήρυξης όσον αφορά τη σύνθεση και το ποσοτολόγιο του εβδομαδιαίου μενού σίτισης, καθώς και τις τεχνικές προδιαγραφές των προϊόντων, καθίσταται πρόδηλο, με βάση τα διδάγματα της κοινής πείρας, **ότι ήδη το σιτηρέσιο των 1,80 ευρώ αποτελεί ένα απολύτως οριακό ποσό για την κάλυψη του κόστους σίτισης, ώστε να επιδιώκεται η περαιτέρω μείωσή του.** Υπό τα δεδομένα αυτά, **καθίσταται ανέφικτη και, πάντως εξαιρετικά δυσχερής η συμμετοχή της Εταιρίας μας στον προκείμενο διαγωνισμό,** αφενός διότι είναι αντικειμενικά κατορθωτή η υποβολή προσφοράς με ημερήσια τιμή μικρότερη των 1,80 ευρώ ανά δικαιούχο, **χωρίς ουσιώδη έκπτωση στην ποιότητα της παρεχόμενης σίτισης,** δηλαδή κατά τρόπο που θα αντέβαινε προς τα πρότυπα ποιότητας που τηρεί η Εταιρία μας κατά την παροχή των υπηρεσιών της, ενώ από την άλλη πλευρά **διευκολύνεται η ανάπτυξη αθέμιτου ανταγωνισμού, μέσω της υποβολής προσφορών υπολειπόμενων του νομοθετημένου σιτηρεσίου των 1,80 ευρώ,** τις οποίες δεν θα μπορούσε να αντισταθμίσει το ενδεχόμενο βαθμολογικό πλεονέκτημα ενός οικονομικού φορέα όπως η Εταιρία μας, ο οποίος θα επέλεγε να μην υποβαθμίσει την ποιότητα των υπηρεσιών του, προκειμένου να αποκτήσει ανταγωνιστικό πλεονέκτημα. γ. Επιβάλλεται λοιπόν και για το λόγο αυτό, **να ακυρωθεί η προσβαλλόμενη διακήρυξη, προκειμένου να τροποποιηθεί από την αναθέτουσα Αρχή το ποσό του ημερήσιου σιτηρεσίου και να καθορισθεί ως μόνη αποδεκτή οικονομική προσφορά το νομοθετημένο ποσό των 1,80 ευρώ, το οποίο επιτρέπει την υποβολή οικονομικών προσφορών που καλύπτουν το ελάχιστο απαιτούμενο κόστος εκτέλεσης της σύμβασης,** όπως επιβάλλουν η αρχή της νομιμότητας και του υγιούς ανταγωνισμού, αλλά και η υποχρέωση προστασίας του δημοσίου συμφέροντος, τόσο από πλευράς διασφάλισης της δημόσιας υγείας όσο και από πλευράς ενθάρρυνσης της πρόσβασης των φοιτητών στην εκπαιδευτική διαδικασία, ενώ από την άλλη πλευρά **διευκολύνει την ανάπτυξη πραγματικού ανταγωνισμού επί των ποιοτικών στοιχείων των**

προσφορών, δηλαδή, εν τέλει την ανάδειξη της πραγματικά πλέον συμφέρουσας προσφοράς για την αναθέτουσα Αρχή....»

13. Επειδή η αναθέτουσα αρχή στις απόψεις της επί της προσφυγής αναφέρει ότι «...Ι. ΑΟΡΙΣΤΙΑ, ΑΣΑΦΕΙΑ, ΑΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΚΑΤΩΘΙ ΑΙΤΙΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΠΡΟΣΦΥΓΗΣ: Η προσφεύγουσα καταφεύγει σε επανάληψη άσχετων διατάξεων, που δεν αμφισβητούνται σε κανένα σημείο από τους όρους της Διακήρυξης και δεν έρχονται σε αντίθεση με αυτούς και συγκεκριμένα: ....Τέλος η προσφυγή αναφέρεται στην εκδοθείσα ΥΑ Φ54//2007 (ΥΑ Φ547452/Β3 ΦΕΚ Β 836 2007).....: «Αυξάνουμε την τιμή του ημερήσιου σιτηρέσιου των προπτυχιακών φοιτητών - σπουδαστών της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης από 1,64 € σε 1,80 € (ποσοστό αύξησης 10%)....» .... η προσφυγή αναλώνεται σε θεωρητικές σκέψεις περί της ορθότητας του καθορισμού του ποσού αυτού σε σχέση με την ποιότητα και ποσότητα των παρεχόμενων τροφίμων (σελ. 9 έως 11), που προφανώς δεν αφορούν στην Διακήρυξη αλλά σε τυχόν ανάγκη τροποποίησης της ΥΑ περί καθορισμού ημερήσιου σιτηρεσίου, που εκφεύγει της κρίσης της παρούσας υπόθεσης.... είναι σαφές ότι η προϋπολογισθείσα αξία της σύμβασης έχει προκύψει από τον υπολογισμό : (α) του αριθμού των δικαιούμενων δωρεάν σίτισης φοιτητών, επί (β) των ημερών που παρέχεται η σίτιση, (γ) επί του ποσού 1,80, όπως προβλέπεται από την ΥΑ. Συνεπώς, ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας περί μη υπολογισμού της αξίας της σύμβασης σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από την προαναφερθείσα νομοθεσία, δεν ευσταθεί, όπως περίτρανα αποδεικνύεται από το ίδιο το κείμενο της Διακήρυξης. Ως προς τον ισχυρισμό της προσφεύγουσας, περί μη δυνατότητας της αναθέτουσας αρχής να προβλέψει ως όρο τη δυνατότητα μειοδοσίας: Όπως έχει κριθεί από τη νομολογία, η αναθέτουσα αρχή είναι, κατ' αρχήν, ελεύθερη να διαμορφώνει κατά την κρίση της τους όρους της διακήρυξης .... Τα ανωτέρω, αποτελούν πάγια νομολογία και αποτελούν μέρος της 323/2018 απόφασης ΑΕΠΠ, την οποία ανεπιτυχώς επικαλείται η προσφεύγουσα, δεδομένου ότι ουδόλως συνάδει με τα επιχειρήματα της προσφυγής και τους ισχυρισμούς περί μη δυνατότητας της αναθέτουσας να διερευνήσει και να επιτύχει την οικονομικότερη για αυτή (ως δημόσιος φορέας, διαχειριζόμενη δημόσιο χρήμα), προσφορά, υπηρετώντας το δημοσιονομική πολιτική. Το δε γεγονός ότι το ...έχει προβεί σε διενέργεια

αντίστοιχων Διαγωνισμών (βλ. 621/41/2018, α/α ΕΣΗΔΗΣ 67399), με το ίδιο ακριβώς αντικείμενο υπηρεσιών και τις ίδιες τεχνικές περιγραφές, οι οποίοι διενεργούνται έως τη σύνταξη της παρούσης ομαλά, με υποβολή προσφορών από οικονομικούς φορείς ανάμεσα στους οποίους και η προσφεύγουσα, καταδεικνύει τη δυνατότητα για υποβολή προσφοράς χαμηλότερης του μεγίστου ορίου που θέτει η ΥΑ.. Όσον αφορά δε στο επιχείρημα της προσφεύγουσας περί μη δυνατότητας τήρησης από τον ανάδοχο των ποιοτικών προδιαγραφών, όπως περιγράφονται στις τεχνικές προδιαγραφές της ΔΙΑΚΗΡΥΞΗΣ, με μειωμένη τιμή, η αναθέτουσα προστατεύεται από τις ειδικές διατάξεις των όρων 4.3, 5.2 και 6.1, με τους οποίους προβλέπονται τα όργανα και η διαδικασία παρακολούθησης της σύμβασης καθώς και οι όροι και προϋποθέσεις έκπτωσης του αναδόχου.... ο προσβαλλόμενος όρος της Διακήρυξης έχει τεθεί μέσα στα πλαίσια της ελευθερίας της αναθέτουσας αρχής να ορίζει τους όρους μιας διακήρυξης με βάση τις πραγματικές ανάγκες της αλλά και λαμβάνοντας υπ' όψιν το δημοσιονομικό κόστος....»

14. Επειδή ειδικότερα, όσον αφορά την προσφυγή κατά όρων διακήρυξης, ο προσφεύγων πρέπει να επικαλεσθεί άμεση βλάβη από τον προσβαλλόμενο όρο, ο οποίος παραβιάζει κατ' αυτόν τους κανόνες που αφορούν στις προϋποθέσεις συμμετοχής στο διαγωνισμό, τη διαδικασία επιλογής του αναδόχου ή τα εφαρμοστέα για την ανάδειξή του κριτήρια, σε σημείο που να αποκλείει ή να καθιστά ουσιωδώς δυσχερή τη συμμετοχή του στον διαγωνισμό (βλ. ενδεικτικά ΕΑ ΣτΕ 148/2016 Ολομ., ΕΑ ασφ. Μ. 415/2014, ΣτΕ ΕΑ 16, 9/2015, 415/2014, 314/2013, 616, 472, 434/2012, 182/2011 κ.α ΔΕφΑθ 571/2012 (ΑΣΦ), Δημήτριος Γ. Ράικος, *Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων*, Β' έκδοση, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2017, σελ. 756).

15. Επειδή κατ' αρχήν, η προσφεύγουσα έχει έννομο συμφέρον για την άσκηση της προσφυγής, δεδομένου ότι στρέφεται κατά όρου της διακήρυξης περί της διαμόρφωσης της οικονομικής προσφοράς, ο οποίος κατά τους ισχυρισμούς της προσκρούει στον νόμο, και στις αρχές του υγιούς ανταγωνισμού, και αποκλείει ή δυσχεραίνει ουσιωδώς την συμμετοχή της στον διαγωνισμό, η οποία δηλώνει ότι δραστηριοποιείται με επιτυχία στον τομέα σίτισης των φοιτητών, έχοντας εκτελέσει από της ιδρύσεώς της το 1992 πλείστες όσες συμβάσεις υπηρεσιών σίτισης, αναφέροντας ενδεικτικά

Αριθμός απόφασης: 353/2019

πλείστες συμβάσεις προς εξυπηρέτηση φοιτητικών εστιατορίων και λεσχών, ότι υπερπληροί όλες τις απαιτούμενες από την διακήρυξη προϋποθέσεις συμμετοχής, ότι προτίθεται να λάβει μέρος στον διαγωνισμό, πλην όμως καθίσταται ανέφικτη ή δυσχεραίνεται ουσιωδώς η νόμιμη συμμετοχή της εξαιτίας του πλησσομένου ως ευθέως παρανόμου όρου της διακήρυξης διότι «δεν είναι εφικτή η διαμόρφωση οικονομικής προσφοράς σε ποσό κάτω των 1,80 ευρώ ημερήσιας δαπάνης ανά σπιζόμενο, ιδίως μάλιστα υπόψη των τεχνικών προδιαγραφών και των λοιπών ειδικών όρων εκτέλεσης της σύμβασης»

16. Επειδή στο άρθ. 18 με τίτλο «Αρχές εφαρμοζόμενες στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων (άρθρο 18 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)» του ν .4412/2016 ορίζεται ότι : «1. Οι αναθέτουσες αρχές αντιμετωπίζουν τους οικονομικούς φορείς ισότιμα και χωρίς διακρίσεις και ενεργούν με διαφάνεια, τηρώντας την αρχή της αναλογικότητας, της αμοιβαίας αναγνώρισης, της προστασίας του δημόσιου συμφέροντος, της προστασίας των δικαιωμάτων των ιδιωτών, της ελευθερίας του ανταγωνισμού και της προστασίας του περιβάλλοντος και της βιώσιμης και αειφόρου ανάπτυξης....Οι αναθέτουσες αρχές λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματικότητα των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων και η χρηστή δημοσιονομική διαχείριση των διατιθέμενων προς το σκοπό αυτό δημοσίων πόρων. ...»

17. Επειδή στο άρθ. 49 με τίτλο «Επάρκεια προϋπολογισμού, ωριμότητα, μελέτες» του ν .4412/2016 ορίζεται ότι : «1. Στοιχεία της ωριμότητας της σύμβασης αποτελούν ιδίως:... β) η νομιμότητα και πληρότητα των σχετικών εγγράφων της σύμβασης και γ) η δυνατότητα των ενδιαφερόμενων οικονομικών φορέων να διαμορφώσουν, κατά την αντίστοιχη διαδικασία σύναψης, βάσιμες και ρεαλιστικές προσφορές, με βάση τα χορηγούμενα από την αναθέτουσα αρχή στοιχεία. ...»

18. Επειδή στο άρθ. 53 «Περιεχόμενο εγγράφων της σύμβασης» του ν .4412/2016 ορίζεται ότι : «1. Οι όροι των εγγράφων της σύμβασης πρέπει να είναι σαφείς και πλήρεις ώστε να επιτρέπουν την υποβολή άρτιων και συγκρίσιμων μεταξύ τους προσφορών. 2. Τα έγγραφα της σύμβασης .... περιέχουν ιδίως: ...ιε) το κριτήριο ανάθεσης, τη διαδικασία και τα κριτήρια

αξιολόγησης των προσφορών, κατά τα ειδικότερα προβλεπόμενα στα άρθρα 86 και 87 ...ββ) τον τρόπο σύνταξης και υποβολής των οικονομικών προσφορών..»

19. Επειδή στο άρθρ. 71 του ν. 4412/2016 «Γενικές αρχές (άρθρο 56 παρ. 1 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)» ορίζονται τα εξής: «Οι συμβάσεις ανατίθενται βάσει των κριτηρίων που καθορίζονται στα άρθρα 86 έως 89 εφόσον η αναθέτουσα αρχή έχει επαληθεύσει, σύμφωνα με τα άρθρα 79 έως και 81, ότι πληρούνται όλες οι κατωτέρω προϋποθέσεις: α) η προσφορά συνάδει με τις απαιτήσεις, τις προϋποθέσεις και τα κριτήρια που προβλέπονται στην προκήρυξη σύμβασης ή στην πρόσκληση επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος και στα έγγραφα της σύμβασης,....».

20. Επειδή στο άρθρ. 86 του ν. 4412/2016 με τίτλο «Κριτήρια ανάθεσης των συμβάσεων (άρθρο 67 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)» ορίζεται ότι : «1. Με την επιφύλαξη των εθνικών διατάξεων νόμου ή διοικητικών πράξεων σχετικά με την τιμή ορισμένων αγαθών ή την αμοιβή ορισμένων υπηρεσιών, οι αναθέτουσες αρχές βασίζονται στην ανάθεση των δημόσιων συμβάσεων στην πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά. 2. Η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά κατά την κρίση της αναθέτουσας αρχής προσδιορίζεται βάσει της τιμής ή του κόστους, ...και μπορεί να περιλαμβάνει τη βέλτιστη σχέση ποιότητας - τιμής, η οποία εκτιμάται βάσει κριτηρίων, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, ποιοτικών, περιβαλλοντικών ή/και κοινωνικών πτυχών που συνδέονται με το αντικείμενο της συγκεκριμένης δημόσιας σύμβασης. Στα κριτήρια αυτά μπορούν να περιλαμβάνονται, ιδίως: α) η ποιότητα, περιλαμβανομένης της τεχνικής αξίας, τα αισθητικά και λειτουργικά χαρακτηριστικά, ...β) η οργάνωση, τα προσόντα και η εμπειρία του προσωπικού στο οποίο ανατίθεται η εκτέλεση της σύμβασης, στην περίπτωση που η ποιότητα του διατεθέντος προσωπικού μπορεί να έχει σημαντική επίδραση στο επίπεδο εκτέλεσης της σύμβασης, γ) η εξυπηρέτηση μετά την πώληση και η τεχνική υποστήριξη, δ) οι όροι παράδοσης, όπως η ημερομηνία παράδοσης, η διαδικασία και η προθεσμία παράδοσης ή η προθεσμία ολοκλήρωσης ή περαίωσης, ...5. Στα κριτήρια της παραγράφου 2 στις διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης παροχής υπηρεσιών, μπορούν να περιλαμβάνονται επιπλέον και ιδίως η ορθότητα

αντίληψης από τον οικονομικό φορέα του αντικειμένου και των απαιτήσεων της σύμβασης, η επιτυχής επισήμανση προβλημάτων κατά την υλοποίηση και η διαμόρφωση κατάλληλων προτάσεων για την επίλυσή τους, η επαρκής ανάλυση - εξειδίκευση της καταλληλότητας και αποτελεσματικότητας της μεθοδολογίας υλοποίησης και των απαραίτητων εργαλείων υποστήριξης της εφαρμογής της, καθώς και η αποτελεσματική επικοινωνία του οικονομικού φορέα με την αναθέτουσα αρχή, κατά το στάδιο της εκτέλεσης της σύμβασης, ο αποτελεσματικός προσδιορισμός - τεκμηρίωση των κρίσιμων παραγόντων επιτυχίας και παρουσίαση εναλλακτικών τρόπων διασφάλισης τους, η ορθολογική ανάλυση του αντικειμένου της σύμβασης σε ενότητες εργασιών και σύνδεσή τους με τα ελάχιστα απαιτούμενα παραδοτέα και το χρονοδιάγραμμα που περιγράφονται στις τεχνικές προδιαγραφές αυτού, η πληρότητα - επάρκεια του καθορισμού των περιεχομένων των προσφερομένων παραδοτέων και τεκμηρίωση της διασφάλισης εφαρμοσιμότητας των λύσεων που προτείνονται, η καταλληλότητα του μοντέλου οργάνωσης της παροχής των υπηρεσιών, η επάρκεια και σαφήνεια κατανομής αρμοδιοτήτων στα μέλη της Ομάδας Έργου, τα επίπεδα διοίκησης. ...7. Το στοιχείο του κόστους μπορεί επίσης να λαμβάνει τη μορφή σταθερής τιμής ή κόστους βάσει του οποίου οι οικονομικοί φορείς θα ανταγωνίζονται αποκλειστικά και μόνο βάσει ποιοτικών κριτηρίων. ...9. Τα κριτήρια ανάθεσης δεν έχουν ως αποτέλεσμα την παροχή απεριόριστης ελευθερίας επιλογής στην εν λόγω αναθέτουσα αρχή. Διασφαλίζουν τη δυνατότητα αποτελεσματικού ανταγωνισμού και συνοδεύονται από προδιαγραφές που επιτρέπουν την αποτελεσματική επαλήθευση των πληροφοριών που παρέχονται από τους προσφέροντες, προκειμένου να αξιολογείται ο βαθμός συμμόρφωσής τους προς τα κριτήρια ανάθεσης. ...10. Η αναθέτουσα αρχή διευκρινίζει στα έγγραφα της σύμβασης την σχετική στάθμιση που προσδίδει σε καθένα από τα κριτήρια που έχουν επιλεγεί για τον προσδιορισμό της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς, εκτός εάν αυτό καθορίζεται μόνο βάσει της τιμής. Η στάθμιση αυτή μπορεί να εκφράζεται με την πρόβλεψη περιθωρίου διακύμανσης με το κατάλληλο μέγιστο εύρος. Εάν δεν είναι δυνατή η στάθμιση για αντικειμενικούς λόγους, η αναθέτουσα αρχή επισημαίνει τα κριτήρια με φθίνουσα σειρά σπουδαιότητας. 11. Το άθροισμα των σχετικών συντελεστών

βαρύτητας των Ομάδων κριτηρίων αξιολόγησης ανέρχεται σε κάθε περίπτωση σε 100. Η βαθμολόγηση και κατάταξη των προσφορών γίνεται, σύμφωνα με τον τύπο: $U = \sigma_1 \cdot K_1 + \sigma_2 \cdot K_2 + \dots + \sigma_n \cdot K_n$ όπου: «σ_ν» είναι ο συντελεστής βαρύτητας του κριτηρίου ανάθεσης K_n και ισχύει $\sigma_1 + \sigma_2 + \dots + \sigma_n = 1$. Κάθε κριτήριο αξιολόγησης βαθμολογείται αυτόνομα με βάση τα στοιχεία της προσφοράς. ...Προσωρινός ανάδοχος αναδεικνύεται εκείνος του οποίου η προσφορά έχει συγκεντρώσει το μεγαλύτερο αριθμό στο U ». ... 13. Στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων προμηθειών και παροχής γενικών υπηρεσιών, η βαθμολογία κάθε κριτηρίου αξιολόγησης κυμαίνεται από 100 έως 120 βαθμούς. Η βαθμολογία είναι 100 βαθμοί για τις περιπτώσεις που ικανοποιούνται ακριβώς όλοι οι όροι των τεχνικών προδιαγραφών. Η βαθμολογία αυτή αυξάνεται έως 120 βαθμούς όταν υπερκαλύπτονται οι τεχνικές προδιαγραφές. Η συνολική βαθμολογία όπως προκύπτει από τον τύπο της παρ. 11 κυμαίνεται από 100 έως 120 βαθμούς. Όταν η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά δεν προσδιορίζεται αποκλειστικά βάσει της τιμής και οι οικονομικοί φορείς έχουν υποχρέωση υποβολής οικονομικών προσφορών τότε πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά είναι εκείνη που παρουσιάζει το μικρότερο λόγο της συγκριτικής τιμής της προσφοράς προς τη βαθμολογία της. Συγκριτική τιμή προσφοράς είναι η τιμή που υπολογίζεται λαμβάνοντας υπόψη την τιμή της προσφοράς και, εφόσον προβλέπεται από τη διακήρυξη, το κόστος. Η αναθέτουσα αρχή καθορίζει με σαφήνεια στη διακήρυξη τον ακριβή τρόπο υπολογισμού της συγκριτικής τιμής προσφοράς (π.χ. με μαθηματικό τύπο)....».

21. Επειδή στο άρθ. 1 του ν. 4115/2013 ορίζεται ότι «...Το ...αποτελεί νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου που ανήκει στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, διαθέτει οικονομική και λειτουργική αυτοτέλεια, έχει κοινωφελή και μη κερδοσκοπικό χαρακτήρα, λειτουργεί προς εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος και εποπτεύεται από τον Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού....» και περαιτέρω στο άρθ. 2 «Το «Ίδρυμα Νεολαίας και Δια Βίου Μάθησης» είναι πάροχος του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού. 1. Το «Ίδρυμα Νεολαίας και Δια Βίου Μάθησης» έχει ως σκοπό του την υλοποίηση δράσεων, προγραμμάτων

και έργων για:.... (γ) τη διαχείριση των θεμάτων που σχετίζονται με οποιονδήποτε τρόπο με τη μαθητική και φοιτητική μέριμνα. ...», και ακολούθως στο άρθ. 4, ως ισχύει, ορίζεται ότι «1. Το «Ίδρυμα Νεολαίας και Διά Βίου Μάθησης» διοικείται από επταμελές Διοικητικό Συμβούλιο προσώπων εγνωσμένου κύρους και διακριθέντων στο δημόσιο βίο, με σπουδές και εμπειρία συναφείς προς τους σκοπούς του ιδρύματος, που ορίζεται με απόφαση των Υπουργών Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού, με τριετή θητεία. Με την ίδια απόφαση ορίζονται ο Πρόεδρος και ο Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του Ιδρύματος. Ένα από τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου είναι ο εκπρόσωπος των εργαζομένων στο Ίδρυμα, ο οποίος ορίζεται από τον οικείο Σύλλογο εργαζομένων ή, εφόσον αυτός δεν υπάρχει, με καθολική ψηφοφορία των εργαζομένων στο ίδρυμα....», στο άρθ. 5 « 1. Πόροι του «Ιδρύματος Νεολαίας και Δια Βίου Μάθησης» είναι ιδίως οι εξής: α) Επιχορηγήσεις από τον τακτικό προϋπολογισμό του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού. β) Πάσης φύσεως επιχορηγήσεις και χρηματοδοτήσεις από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων, την Ευρωπαϊκή Ένωση και άλλους διεθνείς οργανισμούς....», στο άρθ. 12 «Σύμφωνα με την με αριθ. 67792/Η/15.6.2012 κοινή υπουργική απόφαση (Β` 1915) με την οποία τροποποιείται/συμπληρώνεται η 127177/Η/4.11.2011 (Β` 2508) κοινή υπουργική απόφαση: «Οι αρμοδιότητες του Εθνικού Ιδρύματος Νεότητας που σχετίζονται με την οικονομική διαχείριση και την κάλυψη των λειτουργικών δαπανών των Φοιτητικών και Σπουδαστικών Εστιών, συνεχίζουν και ασκούνται από το ίδιο το Ε.Ι.Ν. έως την πάροδο τριών μηνών από τη συγκρότηση του πρώτου Διοικητικού Συμβουλίου των Νομικών Προσώπων Ιδιωτικού Δικαίου που προβλέπονται στο άρθρο 58 του ν. 4009/ 2011 (Α`195)». Το ...συνεχίζει να ασκεί τις αρμοδιότητες αυτές, σύμφωνα με την με αριθ. 67792/Η/15.6.2012 κοινή υπουργική απόφαση, χρησιμοποιώντας για το έτος 2012 την τακτική επιχορήγηση που έχει προβλεφθεί και για κάθε επόμενο έτος την επιχορήγηση που θα προβλέπεται....»

22. Επειδή σύμφωνα με το άρθρο μόνο της ΥΑ 67792/Η/15-6-2012 Β 1915 «Στην υπ` αριθμ. 127177/Η/11 απόφαση των Υπουργών Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Οικονομικών και Παιδείας,

Αριθμός απόφασης: 353/2019

Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων «Μεταφορά αρμοδιοτήτων, εξοπλισμού και προσωπικού Φοιτητικών και Σπουδαστικών Εστίων αρμοδιότητας του Εθνικού Ιδρύματος Νεότητας στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα.» (ΦΕΚ 2508 Β/4-11-2011), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, προστίθεται, μετά το τέλος του άρθρου 30, άρθρο 30Α ως εξής: « Άρθρο 30^Α Οι αρμοδιότητες του Εθνικού Ιδρύματος Νεότητας που σχετίζονται με την οικονομική διαχείριση και την κάλυψη των λειτουργικών δαπανών των Φοιτητικών και Σπουδαστικών Εστίων, συνεχίζονται και ασκούνται από το ίδιο το Ε.Ι.Ν. έως την πάροδο τριών μηνών από τη συγκρότηση του πρώτου Διοικητικού Συμβουλίου των Νομικών Προσώπων Ιδιωτικού Δικαίου που προβλέπονται στο άρθρο 58 του ν. 4009/2011 (Α`195)...

23. Επειδή σύμφωνα με το άρθρ. 14 παρ. 6 α του ν. 2817/2000 «6. α) Για την κάλυψη της δαπάνης σίτισης προπτυχιακών φοιτητών και σπουδαστών εγγράφεται κάθε χρόνο στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων ειδική πίστωση, από την οποία, με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, επιχορηγούνται το ... (...), τα Πανεπιστήμια, τα Τ.Ε.Ι., οι φοιτητικές ή σπουδαστικές λέσχες τους, καθώς και η λέσχη της ..... Η πίστωση διατίθεται στο μεν .... για τη σίτιση των φοιτητών και σπουδαστών που διαμένουν ως οικοτρόφοι σε φοιτητικές ή σπουδαστικές εστίες Πανεπιστημίων ή Τ.Ε.Ι., οι οποίες βρίσκονται κατά την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού στη χρήση του .... ή λειτουργούν με δική του ευθύνη και δικό του προσωπικό, στους δε άλλους φορείς για τη σίτιση των λοιπών φοιτητών και σπουδαστών. Μετά από αίτηση του .... ή των άλλων φορέων και σύμφωνη γνώμη των άλλων φορέων ή του ... αντίστοιχα η πίστωση μπορεί να διατίθεται στο μεν .... και για τη σίτιση των λοιπών φοιτητών και σπουδαστών, στους δε άλλους φορείς και για τη σίτιση των στεγαζόμενων ως οικοτρόφων φοιτητών και σπουδαστών. β) Κριτήρια κατανομής της πίστωσης είναι ο αριθμός των στεγαζόμενων ως οικοτρόφων προπτυχιακών φοιτητών και σπουδαστών, ο αριθμός των σιτιζομένων προπτυχιακών φοιτητών και σπουδαστών, η έδρα του Ιδρύματος ή Σχολής ή Τμήματος, η λειτουργία ή μη λέσχης στο Ίδρυμα και οι ειδικές συνθήκες που επικρατούν στο κάθε Ίδρυμα ή στη Σχολή ή Τμήμα.....»

24. Επειδή σύμφωνα με το άρθρ. 53 παρ. 1 β του ν. 4009/2011 «Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται οι όροι, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία για τη δωρεάν σίτιση και στέγαση των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών και των υποψήφιων διδασκόντων, με βάση την ατομική και οικογενειακή οικονομική τους κατάσταση και την εντοπιότητά τους, καθώς και την έδρα του ιδρύματος και τις ειδικές συνθήκες που επικρατούν σε αυτό.» Δυνάμει της εξουσιοδοτικής αυτής διάταξης, εκδόθηκε η ΥΑ Φ5/68535/Β3 (ΦΕΚ Β 1965/18-6-2012) σύμφωνα με την οποία «Άρθρο 2 Δωρεάν σίτιση φοιτητών 1. Το συσσίτιο παρέχεται καθημερινά στο εστιατόριο της Λέσχης ή του Ιδρύματος, εάν σε αυτό δεν λειτουργεί Λέσχη, με την επίδειξη της ειδικής ταυτότητας με την οποία εφοδιάζεται ο δικαιούχος φοιτητής κατά τις διατάξεις του άρθρου 6 της παρούσης.... 2. Αρμόδια για τη λειτουργία του φοιτητικού εστιατορίου είναι η Λέσχη του Ιδρύματος ή το ίδιο το Ιδρυμα, αν σε αυτό δεν λειτουργεί Λέσχη. Το Ιδρυμα ή η Λέσχη του δύναται να αναθέτει τη λειτουργία του φοιτητικού εστιατορίου σε ανάδοχο. Η διαδικασία κατάρτισης συμβάσεως με την αναθέτουσα Αρχή διέπεται από τις κείμενες διατάξεις περί σύναψης δημοσίων συμβάσεων υπηρεσιών....»

25. Επειδή σύμφωνα με το άρθρο μόνο της ΥΑ Φ 547452/Β3 ΦΕΚ Β 836/2007 «Αυξάνουμε την τιμή του ημερήσιου σιτηρέσιου των προπτυχιακών φοιτητών -σπουδαστών της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης από 1,64 € σε 1,80 € (ποσοστό αύξησης 10%). Ειδικά για τους φοιτητές των Πανεπιστημίων Αιγαίου, Ιονίου και τους φοιτητές των Τμημάτων του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης, τα οποία έχουν ως έδρα το νομό Εβρου, η τιμή του ημερήσιου σιτηρέσιου αυξάνεται από 2,05 € σε 2,25 € (ποσοστό αύξησης 10%). Οποιαδήποτε άλλη απόφαση, η οποία ρυθμίζει διαφορετικά την τιμή του ημερήσιου σιτηρέσιου για τους προπτυχιακούς φοιτητές - σπουδαστές της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης, παύει να ισχύει.»

26. Επειδή η αρχή της ίσης μεταχείρισης και διαφάνειας προϋποθέτει, περαιτέρω, ότι όλοι οι όροι και τρόποι διεξαγωγής της διαδικασίας αναθέσεως πρέπει να διατυπώνονται με σαφήνεια, ακρίβεια και χωρίς αμφισημία στην

προκήρυξη του διαγωνισμού ή στη συγγραφή υποχρεώσεων, κατά τρόπον ώστε, αφενός να παρέχεται σε όλους τους ευλόγως ενημερωμένους και κανονικά επιμελείς υποψηφίους η δυνατότητα να κατανοούν το ακριβές περιεχόμενό τους και να τους ερμηνεύουν με τον ίδιο τρόπο και, αφετέρου, να καθίσταται δυνατός ο εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής αποτελεσματικός και επί ίσοις όροις έλεγχος του αν οι προσφορές των υποψηφίων ανταποκρίνονται στα κριτήρια που διέπουν την εν λόγω σύμβαση (βλ. ΔΕΕ απόφαση της 29ης Απριλίου 2004, C-496/1999 CAS Succhi di Frutta SpA).

27. Επειδή η υποχρέωση διαφάνειας έχει μεταξύ άλλων ως σκοπό να αποκλείσει τον κίνδυνο αυθαιρεσίας εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής (βλ. C-278/14, SC Enterprise Focused Solutions SRL, σκ. 25 και Ψ-599/10, SAG ELV Slovenko κλπ, σκέψη 25 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

28. Επειδή την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων διέπει η αρχή του υγιούς και ανόθευτου ανταγωνισμού, ο οποίος και μόνον αυτός, διασφαλίζει την προστασία των συμφερόντων της αναθέτουσας αρχής, επιτρέποντας τη προμήθεια αγαθών, υπηρεσιών και έργων με τους βέλτιστους ποιοτικά και οικονομικά όρους. Η εν λόγω θεμελιώδης αρχή ισχύει, τόσο στο επίπεδο της αναθέτουσας αρχής, όσο και μεταξύ των συμμετεχόντων (σε δημόσιο διαγωνισμό) οικονομικών φορέων (ΔΕΕ, Απόφαση της 19.04.2012, C-549/10 κλπ). Υπό το πρίσμα της αρχής του αποτελεσματικού ανταγωνισμού, τα κριτήρια επιλογής που θέτει η εκάστοτε αναθέτουσα αρχή, ακόμη και αν καταρχήν παρίστανται ως θεμιτά, δε θα πρέπει να διατυπώνονται με τρόπο τέτοιο, ώστε να αποκλείουν υποψηφίους αναδόχους, οι οποίοι διαθέτουν την απαιτούμενη ικανότητα και οι οποίοι, υπό άλλες ενδεχομένως προϋποθέσεις, θα μπορούσαν να συμμετάσχουν στη διαδικασία, ενισχύοντας με τον τρόπο αυτόν τον ανταγωνισμό.

29. Επειδή, περαιτέρω οι γενικές αρχές του διοικητικού δικαίου, ως της χρηστής διοίκησης, της αναλογικότητας και της επιείκειας έχουν εφαρμογή κατά την ενάσκηση της διακριτικής ευχέρειας της Αναθέτουσας Αρχής, ήτοι της νομικής δυνατότητας της διοίκησης να επιλέγει ανάμεσα σε διάφορες εξίσου νόμιμες λύσεις, μία απόφαση δηλαδή για το εάν, πότε και πώς της διοικητικής δράσης (Π. Δαγτόγλου, *Γενικό Διοικητικό Δίκαιο*, εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα-Κομοτηνή 2004, σ. 191) και δεν χωρεί κατά την ενάσκηση

της δέσμιας αρμοδιότητας (βλ. ΣΤΕ 3160/2015, 2067/2004) της Διοίκησης. Επομένως, δεν χωρεί εφαρμογή των ανωτέρω αρχών όταν η αναθέτουσα αρχή οφείλει να εφαρμόσει συγκεκριμένη διάταξη και ενεργεί κατά δεσμία αρμοδιότητα (πρβλ. ΔΕφΑθ 2098/2013, ΣΤΕ, 13/2003, 1072/2003).

30. Επειδή δέσμια αρμοδιότητα υπάρχει όταν το διοικητικό όργανο, εφόσον διαπιστώσει ότι συντρέχουν οι προβλεπόμενες από τους κανόνες δικαίου πραγματικές ή νομικές προϋποθέσεις για την εφαρμογή τους, είναι υποχρεωμένο να εκδώσει διοικητική πράξη που περιέχει ορισμένη ρύθμιση την οποία προκαθορίζουν οι κανόνες αυτοί (βλ. Επ. Π. Σπηλιωτόπουλο, εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, Τόμος 1, Νομική Βιβλιοθήκη, 2017, 15^η εκδ., αριθ. 148, σελ. 138). Στην περίπτωση της δέσμιας αρμοδιότητας, ο κανόνας δικαίου υποδεικνύει στη Διοίκηση κατά τρόπο επιτακτικό τη συμπεριφορά που πρέπει να υιοθετήσει και δεν της αφήνει περιθώρια εκτίμησης (ΣΤΕ 286/2012) περιέχοντας πλήρες και λεπτομερές πραγματικό και τις σαφείς και συγκεκριμένες έννομες συνέπειες που αυτό επιφέρει (ΣΤΕ 4720/2012).

31. Επειδή σύμφωνα με τους όρους 2.4.4, 2.3.1, 2.3.2 της διακήρυξης, η προσφερόμενη τιμή σιτηρεσίου αποτελεί ένα από τους καθοριστικούς παράγοντες της αξίας της προσφοράς και μάλιστα διαμορφώνει την σκοπούμενη μειοδοσία, ήτοι όσο χαμηλότερη είναι η προσφερόμενη τιμή σιτηρεσίου, τόσο χαμηλότερος είναι ο λόγος της προσφερόμενης τιμής προς την σταθμισμένη βαθμολογία των ποιοτικών κριτηρίων, ο οποίος χαμηλότερος λόγος συνιστά και το κριτήριο της κατακύρωσης του υπό εξέταση διαγωνισμού (σκέψη 10). Ειδικότερα, κατά την διακήρυξη, η τιμή του προσφερόμενου ημερήσιου σιτηρεσίου δεν μπορεί να υπερβεί το ποσόν των 1,80 ευρώ, ενώ σαφώς μπορεί να υπολείπεται απεριόριστα τούτου, διότι δεν προβλέπεται κατώτατη αλλά μόνο ανώτατη τιμή. Κατά τα λοιπά το κριτήριο κατακύρωσης της προμήθειας συνδυάζει τα τεθέντα ποιοτικά κριτήρια –τα οποία δεν αμφισβητούνται- με την προσφερόμενη τιμή η οποία ποσοστωμένη κατά 30% (ήτοι πολλαπλασιαζόμενη με 0,3) τίθεται και αυτή ως κριτήριο διαμόρφωσης της οικονομικής προσφοράς. Συγκεκριμένα η προσφερόμενη τιμή σιτηρεσίου, με δυνατότητα περιθωρίου διακύμανσης από 0 ευρώ μέχρι 1,80 ευρώ, πολλαπλασιαζόμενη επί 0,3 τίθεται ως αριθμητής στο σχετικό αριθμητικό τύπο, ο παρανομαστής του οποίου προκύπτει από την

βαθμολογία που συγκέντρωσε η προσφορά κατόπιν αξιολόγησης των ποιοτικών κριτηρίων. Δεδομένου ότι όσο μεγαλύτερος είναι ο αριθμητής ενός κλάσματος τόσο μεγαλύτερη είναι η αξία του κλάσματος, ήτοι ο λόγος του αριθμητή προς τον παρονομαστή, και δεδομένου ότι –κατά την διακήρυξη- η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά *είναι εκείνη που παρουσιάζει τον μικρότερο λόγο της προσφερόμενης τιμής προς την βαθμολογία της* προκύπτει σαφώς ότι το κριτήριο ανάθεσης επί ομώνυμων κλασμάτων, θα είναι ο μικρότερος αριθμητής ήτοι η ποσοστωμένη επί 30% χαμηλότερη προσφερόμενη τιμή σιτηρεσίου. Συναφώς, ο μόνος λόγος της προσφυγής στρέφεται κατά του πλησσομένου όρου της διακήρυξης επειδή ακριβώς κατά την διακήρυξη, η προσφορά τιμής σιτηρεσίου κάτω των 1,80 ευρώ επιδρά καθοριστικά στην ανάδειξη αναδόχου καθόσον ρυθμίζει –ως αριθμητής- τον λόγο ήτοι την αξία του σχετικού κλάσματος ανάδειξης αναδόχου. Για τον λόγο αυτό είναι απορριπτέος ως αλυσιτελής ο ισχυρισμός της αναθέτουσας αρχής στις απόψεις της ότι η προσφυγή στρέφεται κατά του προϋπολογισμού της υπό εξέταση προμήθειας διότι η προσφυγή δεν αμφισβητεί το ύψος του προϋπολογισμού αλλά ένα από τα σταθμιζόμενα κριτήρια ανάθεσης της σύμβασης ήτοι ρητώς την προσφερόμενη τιμή ημερήσιου σιτηρεσίου και μόνον κατά το μέρος που η τιμή αυτή μπορεί να είναι κατώτερη των 1,80 ευρώ. Επί πλέον είναι αλυσιτελής και περαιτέρω αβάσιμος ο ισχυρισμός της αναθέτουσας αρχής στις απόψεις της ότι εφόσον ο προϋπολογισμός της προμήθειας έχει υπολογιστεί σύμφωνα με τον νόμο παρέπεται ότι και η αξία της σύμβασης προκύπτει σύννομη. Όμως ο ισχυρισμός είναι απορριπτέος διότι σε κάθε περίπτωση ο προϋπολογισμός ο οποίος έχει καταρτισθεί λαμβάνοντας υπ' όψιν ανώτατη δυνατή τιμή σιτηρεσίου 1,80 ευρώ (Παράρτημα ΙΙΙ της διακήρυξης Πίνακας, σκέψη 10), συνιστά την ανώτατη δυνατή αξία της σύμβασης και δεσμεύει τους διαγωνιζόμενους ως το ανώτατο όριο παραδεκτής οικονομικής προσφοράς. Ενώ αντίθετα η αξία της σύμβασης καθορίζεται, από την προσφερόμενη τιμή σιτηρεσίου η οποία ρητά κατά τα ως άνω μπορεί να κυμανθεί κάτω του 1,80 ευρώ και κατά συνέπεια να είναι κατώτερη της προϋπολογισθείσας αξίας της σύμβασης (όρος 5.1 της διακήρυξης, Παράρτημα V στην αρχή, και όρος 4 του Παραρτήματος αυτού). Τούτο εξ άλλου ρητώς αναφέρει η αναθέτουσα αρχή

στις απόψεις της ότι σκοπεύεται με την επίμαχη διακήρυξη και με τους πλησσόμενους όρους, ήτοι η επίτευξη οικονομικότερης δυνατής προσφοράς και επομένως χαμηλότερης δυνατής αξίας της σύμβασης *«υπηρετώντας το δημοσιονομική πολιτική .... και λαμβάνοντας υπ' όψιν το δημοσιονομικό κόστος...»*. Περαιτέρω και ο ισχυρισμός τούτος της αναθέτουσας αρχής είναι απορριπτέος ως αορίστως, αλυσιτελώς και περαιτέρω απαραδέκτως προβαλλόμενος διότι i) Δεν προκύπτει με ποιόν τρόπο οι πλησσόμενοι όροι υπηρετούν την δημοσιονομική πολιτική ή λαμβάνουν υπ' όψιν το δημοσιονομικό κόστος, δεδομένου ότι η αναθέτουσα αρχή δεν ισχυρίζεται ούτε αποδεικνύει ότι η χορηγηθείσα πίστωση για την σύναψη της επίμαχης σύμβασης θα εξαρκούσε μόνον με την τυχόν διαμόρφωση της ημερήσιας τιμής σιτηρεσίου κάτω των 1,80 ευρώ, ii) Ούτε προκύπτει ότι η αναθέτουσα αρχή είναι αρμόδια να διαμορφώνει δημοσιονομική πολιτική ή δημοσιονομικά κόστη ανεξαρτήτως του ύψους των χορηγηθεισών σε αυτήν πιστώσεων, και με μόνο κριτήριο τον περιορισμό των εγκεκριμένων αρμοδίως και συννόμως πιστώσεων προς επίτευξη των ανατεθέντων σε αυτήν σκοπών μεταξύ των οποίων και η επίμαχη σύμβαση, ενώ πρωτίστως iii) Ως έχει ήδη ad hoc κριθεί σε σχέση με τους ισχυρισμούς αυτούς *«...ανεξαρτήτως της βασιμότητάς τους, προβάλλονται απαραδέκτως, εφ' όσον τα ζητήματα αυτά δεν συνδέονται, πάντως, με τη νομιμότητα της διαδικασίας αναθέσεως των επιμάχων υπηρεσιών εν γένει, ούτε σχετίζονται με την διαμόρφωση της προσφοράς των υποψηφίων αναδόχων »* (ΣτΕ 4100/2010 σκέψη 7, ΣτΕ 680/2008 (ΑΣΦ) σκέψη 8) .

32. Επειδή σύμφωνα με το άρθ. 86 του ν. 4412/2016 (σκέψη 20) η διαμόρφωση των κριτηρίων για την ανάδειξη της πλέον συμφέρουσας προσφοράς μπορεί να γίνεται μόνο με *την επιφύλαξη των εθνικών διατάξεων νόμου ή διοικητικών πράξεων σχετικά με την τιμή ορισμένων αγαθών ή την αμοιβή ορισμένων υπηρεσιών*. Συνεπώς σε κάθε περίπτωση, προτάσσεται η ισχύουσα κανονιστική ρύθμιση τιμών, υπό την έννοια ότι δεν μπορεί με όρο της διακήρυξης να τίθενται κριτήρια διαμόρφωσης οικονομικής προσφοράς που να αγνοούν ή να δίδουν την ευχέρεια διαφοροποίησης των προσφορών εν σχέσει με τις κανονιστικώς ρυθμισμένες τιμές. Η συγκεκριμένη διάταξη του άρθ. 85 παρ. 1 το ν. 4412/2016 αποτελεί μεταφορά στο εθνικό δίκαιο του άρθ.

67 του Οδηγίας 2014/24 ΕΕ, και σύμφωνα με την αιτιολογική σκέψη 92 της οδηγίας αυτής «Κατά την εκτίμηση της καλύτερης αναλογίας τιμής-ποιότητας, οι αναθέτουσες αρχές θα πρέπει να καθορίζουν τα σχετικά με το αντικείμενο της σύμβασης οικονομικά και ποιοτικά κριτήρια τα οποία θα χρησιμοποιήσουν για τον σκοπό αυτό. Τα κριτήρια αυτά θα πρέπει, συνεπώς, να επιτρέπουν τη συγκριτική αξιολόγηση του επιπέδου απόδοσης που προσφέρει κάθε προσφορά σε συνάρτηση με το αντικείμενο της σύμβασης, όπως ορίζεται στις τεχνικές προδιαγραφές. Όσον αφορά την καλύτερη αναλογία τιμής-ποιότητας, στην παρούσα οδηγία παρατίθεται μη εξαντλητικός κατάλογος πιθανών κριτηρίων ανάθεσης, συμπεριλαμβανομένων των περιβαλλοντικών και κοινωνικών πτυχών. Οι αναθέτουσες αρχές θα πρέπει να ενθαρρύνονται ώστε τα κριτήρια ανάθεσης που επιλέγουν να τους επιτρέπουν να αποκτούν έργα, αγαθά και υπηρεσίες υψηλής ποιότητας που να ανταποκρίνονται κατά τον καλύτερο τρόπο στις ανάγκες τους. Τα επιλεγμένα κριτήρια ανάθεσης δεν θα πρέπει να παρέχουν στην αναθέτουσα αρχή απεριόριστη ελευθερία επιλογής και θα πρέπει να διασφαλίζουν τη δυνατότητα πραγματικού και δίκαιου ανταγωνισμού και να συνοδεύονται από ρυθμίσεις που να επιτρέπουν την ουσιαστική εξακρίβωση των πληροφοριών που παρέχουν οι προσφέροντες. Για να προσδιοριστεί η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, [...] η απόφαση ανάθεσης της σύμβασης δεν θα πρέπει να βασίζεται μόνο σε μη κοστολογικά κριτήρια. Τα ποιοτικά κριτήρια θα πρέπει συνεπώς να συνοδεύονται από ένα κοστολογικό κριτήριο το οποίο θα μπορούσε, ανάλογα με την επιλογή της αναθέτουσας αρχής, να είναι είτε η τιμή είτε μια προσέγγιση βασιζόμενη στη σχέση αποδοτικότητας-κόστους, όπως, επί παραδείγματι, η κοστολόγηση του κύκλου ζωής. Τα κριτήρια ανάθεσης δεν θα πρέπει, ωστόσο, να θίγουν την εφαρμογή εθνικών διατάξεων που καθορίζουν τις αμοιβές για ορισμένες υπηρεσίες ή σταθερές τιμές για ορισμένα αγαθά» Συνεπώς ρητώς και σαφώς κατά την έννοια του ενωσιακού και του εθνικού νόμου τα κριτήρια ανάθεσης –και εν προκειμένω το επίμαχο κριτήριο τιμής ημερήσιου σιτηρεσίου από 0 ευρώ μέχρι 1,80 ευρώ- δεν μπορεί να θίγει την εφαρμογή εθνικών διατάξεων που καθορίζουν τις αμοιβές για ορισμένες υπηρεσίες ή σταθερές τιμές για ορισμένα αγαθά (βλ. και ΔΕΕ C-546/2016 Monte SL κατά Musikene σκέψη 11). Επομένως, εάν η τιμή ημερήσιου σιτηρεσίου ποσού

Αριθμός απόφασης: 353/2019

1,80 ευρώ αποτελεί κανονιστικά ρυθμισμένη σταθερή τιμή, βάσει συγκεκριμένης διάταξης –ως ισχυρίζεται η προσφεύγουσα- τότε η αναθέτουσα αρχή δεν μπορεί παραδεκτά να θέτει κριτήριο διαμόρφωσης οικονομικής προσφοράς που να επιτρέπει και ακόμη περισσότερο να προκρίνει οικονομική προσφορά διαμορφούμενη επί τη βάσει τιμής σιτηρεσίου κατώτερης της σταθερής τιμής των 1,80 ευρώ, αλλά κατά δέσμια αρμοδιότητα πρέπει να θέσει κριτήρια που να αποκλείουν τυχόν τέτοια προσφορά, και σε κάθε περίπτωση κριτήρια που να μην επιτρέπουν την υποβολή προσφοράς με δυνατότητα προσφοράς τιμής σιτηρεσίου κάτω της σταθερής τιμής των 1,80 ευρώ (βλ. έννοια δέσμιας αρμοδιότητας σκέψεις 30, 31).

33. Επειδή σύμφωνα με το άρθρο μόνο της ισχύουσας ΥΑ Φ 547452/Β3 ΦΕΚ Β 836/2007 αυξήθηκε ρητά η τιμή του ημερήσιου σιτηρεσίου των φοιτητών από 1,64 ευρώ σε 1,80 ευρώ και καταργήθηκε ρητά οποιαδήποτε άλλη απόφαση που ρυθμίζει διαφορετικά την τιμή αυτή. Η ισχύς και δεσμευτικότητα και ίδια η κατά εξουσιοδότηση αρμοδίως και παραδεκτως τεθείσα επίμαχη διάταξη προκύπτει από το σχετικό θεσμικό πλαίσιο (σκέψεις 21, 22, 23, 24, 25) το οποίο επικαλείται η προσφεύγουσα και δεν αμφισβητεί η αναθέτουσα αρχή, η οποία όμως ερμηνεύει την επίμαχη διάταξη κατά την έννοια ότι έχει θέσει ανώτατη τιμή σιτηρεσίου επιτρεπομένης πάντως και προσφοράς κατώτερης τιμής. Ωστόσο αβασίμως η αναθέτουσα αρχή εκλαμβάνει ότι η επίμαχη διάταξη δεν έχει ρυθμίσει συγκεκριμένη και σταθερή αλλά ανώτατη τιμή σιτηρεσίου, επιτρεπομένης και προσφοράς κατώτερης τιμής διότι : ι) Η λεκτική διατύπωση της επίμαχης διάταξης είναι ρητή, σαφής και μονοσήμαντη καθορίζοντας συγκεκριμένη τιμή ημερήσιου σιτηρεσίου ορισμένου σταθερού ποσού 1,80 ευρώ, και καταργώντας κάθε διάταξη που τυχόν προβλέπει διαφορετική τιμή, κατά τρόπο ώστε να μην μπορεί να χωρήσει διαφορετική ερμηνεία του νόμου και μάλιστα κατά την έννοια που εκλαμβάνει εσφαλμένα η αναθέτουσα αρχή. Ειδικότερα δεν μπορεί παραδεκτά να χωρήσει ερμηνεία της επίμαχης διάταξης παρά και αντίθετα στο ρητό και σαφές γράμμα αυτής, δεδομένου ότι εάν ο νομοθέτης επιθυμούσε να ισχύσει ως ανώτατη τιμή το ποσόν των 1,80 ευρώ, θα το είχε προβλέψει με την χρήση λέξεων όπως *έως, μέχρι, και πάντως κατ' ανώτατο όριο, σε κάθε περίπτωση* ή άλλων ανάλογων εκφράσεων, εξ άλλου ιι) Με την

επίμαχη διάταξη και σύμφωνα με το γράμμα αυτής, ρητώς και σαφώς αυξήθηκε το ποσόν ημερήσιου σιτηρεσίου από 1,64 ευρώ σε 1,80 ευρώ, κατά τρόπο ώστε η συγκεκριμένη σταθερή κατώτερη τιμή (1,64 ευρώ) αντικαταστάθηκε με συγκεκριμένη σταθερή ανώτερη τιμή (1,80 ευρώ). Συνεπώς δεν μπορεί να προκύψει κατά οποιαδήποτε παραδεκτή ερμηνεία ότι εν προκειμένω έχει προβλεφθεί κυμαινόμενη τιμή, μέχρι ανώτατου εύρους 1,80 ευρώ, δεδομένου ότι η διάταξη καθορίζει συγκεκριμένη σταθερή τιμή σε αντικατάσταση συγκεκριμένης σταθερής τιμής, καταργώντας μάλιστα πάσα αντίθετη ρύθμιση, ήτοι καταργώντας πάσα άλλη τιμή διαφορετική της σταθερά ορισμένης τιμής των 1,80 ευρώ, και επί πλέον **iii)** Η συγκεκριμένη διάταξη είναι η τελευταία εν ισχύ διάταξη η οποία ρυθμίζει την συγκεκριμένα καθορισμένη τιμή του συγκεκριμένου αγαθού, και μάλιστα στις προ αυτής ομόλογες ΥΑ με το ίδιο θέμα ρητά αναφερόταν ότι ο καθορισμός της εκάστοτε τιμής γίνεται έχοντας υπ' όψιν *« την ανάγκη αύξησης του ημερήσιου σιτηρεσίου για την βελτίωση της παρεχόμενης σίτισης σε φοιτητές και σπουδαστές»*, ως ρητώς αναφέρεται στην ΥΑ Φ.142/Β8/7052 της 14-11-1990 παρ. 4 (ΦΕΚ Β' 1990, 812), ΥΑ Φ.51/Β3/735 της 24-2-1993, παρ. 3 (ΦΕΚ Β' 1993, 162), ΥΑ Φ.51/Β3/1526 της 4-4-1994, παρ. 4 (ΦΕΚ Β' 1994, 265), Φ.51/Β3/1161 της 10-4-1996, παρ. 2 (ΦΕΚ Β' 1996, 254), Φ.51/Β3/3694 της 6-10-1997, παρ. 2 (ΦΕΚ Β' 1997, 914). Παρότι στην υπό εξέταση ΥΑ Φ547452/Β3 της 9-5-2007 δεν επαναλαμβάνεται η ως άνω διατύπωση, παραμένει αδιαμφισβήτητο ότι η αύξηση της σταθερής τιμής του ημερήσιου σιτηρεσίου από 1,64 ευρώ σε 1,80 ευρώ εγένετο για την *βελτίωση της παρεχόμενης σίτισης σε φοιτητές και σπουδαστές*, ως ρητά αναφερόταν και σε όλες τις άνω προγενέστερες αυξήσεις της επίμαχης τιμής. Στα ιστορικά και τελεολογικά τούτα πλαίσια κανονιστικής ρύθμισης της επίμαχης τιμής δεν μπορεί να χωρήσει παραδεκτή ερμηνεία της επίμαχης ρύθμισης ως θεσπίζουσας ανώτατο όριο τιμής το οποίο μπορεί να κυμανθεί και κάτω της καθορισθείσας τιμής 1,80 ευρώ. Και τούτο επειδή από την νομική της φύση η εκάστοτε καθοριζόμενη τιμή είναι σταθερή συγκεκριμένη μονοσήμαντη και ανελαστική, δεδομένου ότι με την θέσπισή της εξυπηρετείται κάθε φορά ο σκοπός της *βελτίωσης της παρεχόμενης σίτισης*, με την θέσπιση τιμής κανονιστικά ορισμένης και εκάστοτε ανώτερης από την προηγούμενη, ώστε

να μην μπορεί να χωρήσει κατ' ερμηνεία περίπτωση επιτρεπτής διακύμανσης τιμών αλλά μόνο διασφάλιση συγκεκριμένης βελτίωσης της σίτισης με θέσπιση συγκεκριμένης εκάστοτε τιμής σιτηρεσίου, και περαιτέρω **iv**) Έχει ήδη κριθεί από την νομολογία των ανωτάτων δικαστηρίων η νομική φύση του ποσού του ημερήσιου σιτηρεσίου ως κανονιστικά θεσπισθείσας συγκεκριμένης ανελαστικής τιμής από την οποία δεν μπορεί να αποκλίνει η προσφορά διαγωνιζομένου σε δημόσιο διαγωνισμό, και ούτε όρος της διακήρυξης μπορεί παραδεκτά και σύννομα να προβλέπει τέτοια απόκλιση ή διαφοροποίηση της τιμής σε σχέση με την συγκεκριμένη κανονιστικά καθορισθείσα τιμή του συγκεκριμένου αγαθού ήτοι του ημερήσιου σιτηρεσίου φοιτητών των 1,80 ευρώ. Ειδικότερα έχει κριθεί ad hoc ότι η «*.. Προσφερόμενη Τιμή, που συνίσταται στο προσφερόμενο «ημερήσιο κόστος» και αντιστοιχεί στο (ανελαστικό, βάσει του νομοθετικού σιτηρεσίου και του αριθμού των φοιτητών) κόστος της υπηρεσίας...*» (ΕΣ Ζ΄Κλιμ. Πράξη 138/2012 σκέψη Β), και ad hoc ακόμη ότι «*Το κατά τα ως άνω δε υιοθετούμενο από την διακήρυξη σύστημα κατακυρώσεως των αποτελεσμάτων του διαγωνισμού δεν προσκρούει στις ανωτέρω παρατεθείσες διατάξεις περί κανονιστικού καθορισμού της αξίας του σιτηρεσίου των φοιτητών - σπουδαστών, ...εφ' όσον, πάντως, διασφαλίζεται η παροχή στους δικαιουμένους δωρεάν σιτίσεως σπουδαστές σιτηρεσίου αξίας τουλάχιστον ίσης προς την κατά τα ως άνω κανονιστικώς καθοριζόμενη....*» (ΣΤΕ 4100/2010, σκέψη 7) καθώς και ότι «*...δεν πιθανολογείται σοβαρά ότι το υιοθετούμενο με την διακήρυξη σύστημα κατακυρώσεως των αποτελεσμάτων του διαγωνισμού έρχεται σε αντίθεση με τις ανωτέρω παρατεθείσες διατάξεις περί κανονιστικού καθορισμού της αξίας του σιτηρεσίου των φοιτητών – σπουδαστών, ...εφ' όσον, πάντως, διασφαλίζεται η παροχή στους δικαιουμένους δωρεάν σιτίσεως σπουδαστές σιτηρεσίου της ως άνω αξίας...*» (ΣΤΕ 680/2008 (ΑΣΦ) σκέψη 8). Συνεπώς όπως προκύπτει από το γράμμα και τον σκοπό της ΥΑ Φ 547452/Β3 ΦΕΚ Β 836/2007, και ως έχει ad hoc κριθεί από την νομολογία η τιμή του ημερησίου σιτηρεσίου ποσού 1,80 ευρώ συνιστά κανονιστικά ορισμένη σταθερή τιμή του συγκεκριμένου αγαθού και μάλιστα ανελαστική κατά το ΕΣ ή και κατώτατη τιμή κατά το ΣΤΕ, και πάντως σε καμία περίπτωση ανώτατη αξία, ως αβασίμως ισχυρίζεται η αναθέτουσα

αρχή. Για τον λόγο αυτό πρέπει να γίνει δεκτή ως βάσιμη η προσφυγή και να ακυρωθούν οι πλησσόμενοι όροι της διακήρυξης επειδή προσκρούουν στο άρθ. 86 παρ. 1 του ν. 4412/2016 (σκέψη 20) και το άρθ 67 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ (σκέψη 33) τα οποία προβλέπουν ότι οι αναθέτουσες αρχές δεν μπορούν να βασίσουν την ανάθεση δημόσιας σύμβασης κατά παράβαση εθνικών διατάξεων νόμου ή διοικητικών πράξεων που ρυθμίζουν την τιμή ορισμένου αγαθού, στην οποία κανονιστικά ρυθμισμένη τιμή οφείλει να συμμορφώνεται η διακήρυξη κατά δέσμια αρμοδιότητα (σκέψεις 30 και 31). Τουναντίον εν προκειμένω οι πλησσόμενοι όροι απαραδέκτως όχι μόνο βασίζουν αλλά και προκρίνουν την ανάθεση της σύμβασης σε τιμή που επιτρεπτά κατά την διακήρυξη (σκέψη 32), αλλά παρά τον νόμο, μπορεί να υπολείπεται της κανονιστικής ανελαστικής και σταθερής τιμής ημερήσιου σιτηρεσίου 1,80 ευρώ (σκέψεις 26, και παρούσα σκέψη παραπάνω), και επομένως οι πλησσόμενοι όροι είναι ακυρωτέοι σύμφωνα με τις αρχές της νομιμότητας, της διαφάνειας, και του του υγιούς ανταγωνισμού.

34. Επειδή η εξέταση του δεύτερου λόγου και των λοιπών ισχυρισμών της προσφυγής παρέλκει ως αλυσιτελής δοθέντος ότι η πλημμέλεια του πλησσόμενου όρου της διακήρυξης (σκέψεις 31, 32, 33) παρέχεις αυτοτελές έρεισμα και αιτιολογεί αυτοδυνάμως την ακύρωσή του και την αποδοχή του αιτήματος της προσφυγής (ΣΤΕ ΕΑ 326/2011, 1238, 1132, 420/2010, 750/2007 κα)

35. Επειδή γίνεται δεκτή εν συνόλω η εισήγηση.

36. Επειδή, κατ' ακολουθίαν, η κρινόμενη Προδικαστική Προσφυγή πρέπει να γίνει δεκτή.

37. Επειδή, ενόψει των αρχών της ίσης μεταχείρισης των προμηθευτών και της διαφάνειας των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων δημόσιας προμήθειας, πρέπει να ακυρωθεί η διακήρυξη στο σύνολό της σε περίπτωση, όπως η παρούσα, ακύρωσης μίας ή περισσότερων διατάξεων της διακήρυξης που ρυθμίζουν ουσιώδεις όρους της διαδικασίας του διαγωνισμού, όπως εν προκειμένω το ακυρωτέο κατά το σκεπτικό κριτήριο διαμόρφωσης των οικονομικών προσφορών και ανάθεσης της σύμβασης (πρβλ. ΣΤΕ 1135/2010, ΕΑ 1089/2009, ΣΤΕ 2951-52/2004 επταμ. και απόφαση ΔΕΕ της 4.12.2003 στην υπόθεση C-448/2001, ENV AG Wienstrom

Αριθμός απόφασης: 353/2019

GmbH κ.λπ., Συλλ. 2003, σελ. I-14527, σκέψεις 92-95). Συνεπώς, καθόσον είναι ακυρωτέοι ουσιώδεις όροι της επίμαχης Διακήρυξης, σύμφωνα με τα ως άνω προεκτεθέντα, η προσβαλλόμενη διακήρυξη του ανωτέρω διαγωνισμού πρέπει να ακυρωθεί στο σύνολό της.

38. Επειδή ύστερα από την παραπάνω σκέψη 36, το παράβολο που κατέθεσε η προσφεύγουσα πρέπει να επιστραφεί (άρθρο 363 ν. 4412/2016).

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται την Προδικαστική Προσφυγή.

Ακυρώνει την με αριθ. 621/01/2019 διακήρυξη της αναθέτουσας αρχής προκηρύχθηκε Δημόσιος Ηλεκτρονικός Ανοικτός Διαγωνισμός για την «*προετοιμασία - παρασκευή και παροχή γευμάτων για τη σίτιση δικαιούχων στη Σπουδαστική Εστία .... που εδρεύει στο .....στο ...*», με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας – τιμής, και ίδια με το κριτήριο του μικρότερου λόγου της προσφερόμενης τιμής ημερήσιου σιτηρεσίου η οποία μπορεί να υπολείπεται του ποσού των 1,80 ευρώ, προς το σύνολο της σταθμισμένης βαθμολογίας των ποιοτικών κριτηρίων της προσφοράς.

Ορίζει την επιστροφή στην προσφεύγουσα του κατατεθέντος παραβόλου ποσού δύο χιλιάδων τετρακοσίων εξήντα έξι ευρώ (2.466 ευρώ).

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε την 13-03-2019 και εκδόθηκε την 02-04-2019 στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη.

Ο Πρόεδρος

Ο Γραμματέας

Αριθμός απόφασης: 353/2019

Χρήστος Σώκος

Νικόλαος Λιακασίδης